

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН ИНСПЕКТОРАТ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО

РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАД

от инспекция на 138. Средно училище за западни и
източни езици „Проф. Васил Златарски“, град
София, община Столична, област София-град

КОНТЕКСТ НА ИНСПЕКТИРАНЕТО

Докладът представя резултатите от проведената инспекция в 138. Средно училище за западни и източни езици „Проф. Васил Златарски“, град София, община Столична, област София-град (СУЗИЕ „Проф. Васил Златарски“, град София) в периода 20.01.2026 г. – 05.03.2026 г. Инспекцията е реализирана на основание Заповед № РД-28-10/20.01.2026 г. на директора на Националния инспекторат по образованието и при спазване изискванията на Наредба № 18 от 9 септември 2021 г. за инспектирането на детските градини и училищата, критериите и индикаторите за инспектиране. Инспектиращият екип е в състав: Румяна Гьорева – държавен инспектор в дирекция „Инспектиране“, координатор, Николай Цанков – външен инспектор, ръководител, Стефка Лалова, Ганка Василева и Мария Игнатова – външни инспектори – членове.

Инспектиращият екип изготви цялостна независима експертна оценка на качеството на образованието, предоставяно от 138. Средно училище за западни и източни езици „Проф. Васил Златарски“, град София в три области: „Образователен процес“, „Управление“ и „Институционална среда“; определи силните страни, насоките и препоръките за подобряване във всяка област за инспектиране, направи изводи и очерта възможностите за развитие на институцията.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ИНСПЕКТИРАНЕТО

1. Оценки на областите за инспектиране

Област за инспектиране	Качествена оценка
„Образователен процес“	Добра (77,63 %)
„Управление“	Добра (77,27 %)
„Институционална среда“	Добра (76,92 %)

2. Възможностите за развитие на институцията

138. Средно училище за западни и източни езици „Проф. Васил Златарски“, град София ще повиши качеството на предлаганото образование като използва своите силни страни и изпълни насоките за подобрене в дейността си.

В област **„Образователен процес“** училището съчетава устойчиви академични резултати, последователна възпитателна политика и богата културно-образователна среда, което формира неговите **силни страни**. Данните от НВО и ДЗИ за тригодишния период аргументирано доказват стабилност и положителна динамика. Системно се развива културна компетентност и межкултурна комуникация чрез целенасочени инициативи и проектно-базирано обучение. Реализират се тематични събития като дни на японската, китайската, корейската и английската култура, участие в международни инициативи и съвместни проекти с чуждестранни културни институции. Училището реализира целенасочена политика за изграждане на социални и граждански компетентности чрез интегриране на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование във всички етапи. Обучението на ученици от VIII клас като медиатори, които работят с по-малки ученици по теми като „Отношения между учениците“ и „Тормоз“, ролеви игри за толерантност, ежегодни благотворителни базари с избираеми каузи, Ден на ученическото самоуправление (9 май) и активното функциониране на ученически съвет са конкретни доказателства за практическо прилагане на демократични принципи.

В област **„Образователен процес“** се определят насоки за повишаване на активната роля на учениците в учебния час чрез системно разширяване на екипните форми на работа, насърчаване на инициативността и предприемчивостта и целенасочено развиване на дигиталната компетентност. Анализът на наблюдаваните учебни часове показва, че в значителна част от тях обучението се реализира основно чрез фронтална организация и индивидуална работа, без достатъчно възможности за взаимодействие между учениците, разпределение на роли и съвместно планиране. Необходимост от подобрене се отчита и по отношение на инициативността и предприемчивостта. В повечето наблюдавани часове учебните дейности са ориентирани към

възпроизвеждане на знания и изпълнение на задачи по образец, без достатъчно пространство за генериране, аргументиране и представяне на собствени идеи. Във връзка с развиване на дигиталната компетентност се установява ясно изразен контраст между часовете по информатика и информационни технологии, в които учениците активно създават и прилагат дигитално съдържание, и останалите учебни предмети, където технологиите се използват предимно за онагледяване от страна на учителя. Това очертава необходимостта от интегриране на дигитални инструменти и електронни ресурси в по-широк кръг учебни предмети.

Водещи силни страни на училището в област **„Управление“** са последователно изградените и устойчиво поддържани партньорства, ефективното управление на ресурсите и утвърдената култура на лидерство и участие в училищната общност. Особено значимо е сътрудничеството с Посолството на Китайската народна република, Посолството на Япония, Посолството на Република Корея и Институт „Конфуций“, което подпомага обучението по източни езици чрез осигуряване на преподаватели – носители на езика, учебни материали и специализирано оборудване. Партньорствата с водещи културни и научни институции като Национален исторически музей, Национален природонаучен музей – БАН, Национален археологически институт с музей при БАН, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Нов български университет и Американски университет в Благоевград разширяват образователната среда извън класната стая, подкрепят кариерното ориентиране и осигуряват възможности за практическа подготовка на бъдещи педагогически специалисти. Институцията е обезпечена с информационни и технологични ресурси. Изградена е съвременна инфраструктура със СТЕМ кабинети, високо ниво на дигитална обезпеченост на учебните помещения, безжичен интернет достъп в цялата сграда и абонаменти за образователни платформи. Отчетлива и устойчива силна страна е и лидерството в училищната общност. Активно функциониращият ученически съвет осигурява реално участие на учениците в процесите на вземане на решения и изгражда култура на споделена отговорност. Учениците демонстрират инициативност чрез организиране на училищни кампании и събития, участие в обсъждане на правила и постигане на конкретни управленски решения.

Насоките за развитие в област **„Управление“** са свързани с усъвършенстване на стратегическото планиране и повишаване на ефективността на оперативното управление в съответствие с изискванията на нормативната уредба и спецификата на училището. Необходимо е надграждане на приетата Стратегия за развитие, така че тя да съдържа ясно формулирани, измерими и специфични за институцията стратегически и годишни цели, съобразени с изискванията на чл. 263 от ЗПУО. Следва да се разработи конкретен план за действие и финансиране към стратегията, с определени индикатори за изпълнение и очаквани резултати.

Необходимо е и прецизиране на анализа на външната среда с фокус върху специфичните особености и рискове за училището. Отчитането на изпълнението следва да включва анализ на ефекта от реализираните дейности, ясно разграничаване на изпълнени, частично изпълнени и неизпълнени цели и използване на резултатите като основа за последващо планиране. В областта на оперативното управление е необходимо по-тясно обвързване на годишния план за дейността на училището със стратегическите приоритети и цели, като всяка планирана дейност се отнася към конкретна стратегическа рамка. Следва да се прецизират правомощията на педагогическия съвет в съответствие със ЗПУО и подзаконовата нормативна уредба, като се избегне включването на дейности, които не са в неговата компетентност. Необходимо е да се въведе системно проследяване на напредъка на учениците най-малко три пъти годишно, с анализ на усвояването на компетентности и планиране на съвместни мерки за подобряване на резултатите. Важно е също педагогическите специалисти да бъдат информирани за бюджета и отчетите за неговото изпълнение. Същевременно следва да се надгради вече създадената добра практика за координация между ръководството и учителите чрез регулярни срещи и вътрешен контрол, като се засили връзката между контролната дейност, анализа на резултатите и управленските решения. Това ще осигури по-голяма последователност, прозрачност и резултатност в управленските процеси.

В област **„Институционална среда“** училището демонстрира ангажираност към създаването и поддържането на сигурна, функционална, здравословна и подкрепяща среда, благоприятна за обучение, възпитание и личностно развитие на учениците. Физическата среда осигурява съвременни условия за обучение и подкрепа. По-голямата част от учебните помещения са оборудвани с мултимедийни устройства и интерактивни дъски, а класните стаи в начален етап са обновени с ергономични мебели, съобразени с възрастовите особености на учениците. Изградени са специализирани кабинети за обучение по предмети и за подкрепа за личностно развитие кабинети. Библиотечно-информационната среда е функционална, достъпна и активно използвана. Осигурени са множество пространства за четене и самостоятелна работа – кътове по етажите, библиотека в СТЕМ центъра, специализирана библиотека в кабинет „Конфуций“, както и библиотечни рафтове в класните стаи. Силна страна на институцията е и грижата за благополучието на педагогическите специалисти. Налице е открита комуникация с ръководството, подкрепяща работна атмосфера и системна грижа за професионалното развитие чрез обучения, наставничество и обмен на добри практики. Осигурени са подходящи условия за работа, предприемат се мерки за поддържане на физическото и емоционалното здраве на учителите.

В област **„Институционална среда“** се дава насока за целенасочено планиране и управление на промяната, насочено към подобряване на организационната култура,

професионалното взаимодействие и качеството на образователния процес. Необходимо е въвеждане на по-системен подход при инициране и реализиране на промени, като те бъдат ясно обвързани със стратегическите цели на училището и подкрепени с конкретни индикатори за ефективност. Управлението на промяната следва да включва активно участие на педагогическите специалисти, ясна комуникация на целите, проследяване на резултатите и регулярна обратна връзка, с цел изграждане на споделена отговорност и устойчива организационна култура. Като приоритет се очертава и подобряване на взаимодействието в училищната общност. Въпреки съществуващите добри практики – родителски срещи, индивидуални консултации, комуникация чрез електронната платформа Shkolo и активно включване на родители в училищни инициативи – е необходимо уеднаквяване и повишаване на системността в комуникацията, особено по отношение на предоставянето на своевременна и ясна обратна връзка за напредъка на учениците в прогимназиален и гимназиален етап. Следва да се разработят общи стандарти за комуникация с родителите, включително регламентирани форми и периодичност на обратната връзка. По отношение на взаимодействието с външни партньори в подкрепа на професионалното обучение е необходимо разширяване и формализиране на сътрудничеството с работодатели и институции чрез сключване на договори за провеждане на производствени практики и стажове. Добрата практика с реализираната международна мобилност следва да бъде надградена чрез устойчиви партньорства, които да осигурят практическа приложимост на обучението и по-добра професионална реализация на учениците.